

Paraša: Va-era

בַּא דְבַר אֱלֹהֵי-פְרָעָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּשְׁלַח אֶת-
בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְצוֹ:

6 701 písmen

1 748 slov

121 veršů

222 řádek

Žádná micva

„Jdi a mluv k faraonovi, králi egyptskému, ať propustí děti Jisra'ele ze své země.“

Sidra pro tento týden: Va-era**1. alija (Šemot 6:2–6:13)**

Bůh znovu ujistí Mošeho, že dodrží svůj slib a přivede lid Jisra'ele do země Kanaan, kterou přísahal dát jeho praotcům. Jisra'elci jsou ale unaveni těžkou robotou a Mošeho neposlouchají. Bůh proto vybědne Mošeho, ať se snaží přesvědčit faraona, aby Jisra'el propustil.

Paraša se otvírá oznámením velkolepého Božího plánu (6,2-8). Začíná a končí slovy: „Já jsem Hospodin“. Co je důvodem tohoto „orámování“? Uprostřed paraši se tato věta objevuje ještě jednou. Proč?

2. alija (6:14–6:28)

Tóra vyjmenovává rodopis Aharona a Mošeho.

6. kapitola obsahuje (částečný) rodokmen kmene Levi, který se týká některých postav, s nimiž jsme se setkali nebo setkáme. Kolik má Aharon dětí? Kdo je jeho manželka? Kdo je její bratr a proč bychom tomu měli věnovat pozornost?

3. alija (6:29–7:7)

Moše stále váhá a nevěří si, že bude schopen s faraonem jednat. Bůh znovu potvrdí Aharonovu roli mluvčího, ale zároveň zatvrdí srdce faraona. Ten Mošeho a Aharona nevyslyší a na Egypt padne Boží trest.

4. alija (7:8–8:6)

Moše a Aharon předloží faraonovi důkaz, že je posílá Bůh: Aharon hodí svou hůl před faraona a ta se změní v plazu (hada nebo krokodýla). Faraon povolá své mágy a ti učiní totéž. Plaz z Aharonovy hole ale pozře plazy, které stvořili egyptští mágové.

1. rána: Moše a Aharon předstoupí k faraonovi, když se ráno koupe v Nilu a varují jej, že pokud nenechá Jisra'el odejít, všechny vody v Egyptě se promění v krev. Nejenže voda nebude pitná, ale všichni živočichové v ní pomřou. Faraon jejich varování nedbá. Aharon proto udeří do vody svou holí a veškerá voda v Egyptě se skutečně promění v krev. Faraonovi čarodějové dosáhnou svými kouzly něčeho podobného a faraon se ujistí, že tedy o žádné zvláštní znamení nejde. Jeho srdce je zatvrzelé a celá rána trvá týden.

2. rána: Po předchozím varování faraona udeří Aharon svou holí do řeky a z Nilu se vynoří žáby v množství, které pokryje

celý Egypt. Faraonovi čarodějové však dokáží totéž. Faraon ale po Mošem a Aharonovi žádá, aby jej žab zbavili a výměnou nabízí, že Jisra'eli umožní obětovat Hospodinu v poušti, jak o to v předchozí paraši Moše žádal.

5. alija (8:7–8:18)

Moše a Aharon zbaví Egypt žab, ale faraon své slovo nedodrží.

3. rána: Aharon holí udeří do země a zemský prach se v celém Egyptě promění ve vší. Faraonovi čarodějové tentokrát nic podobného napodobit nedokáží a sdělí faraonovi, že toto je prst boží. Faraonovo srdce je ale zatvrzelé.

6. alija (8:19–9:17)

4. rána: Celý Egypt (kromě Gošenu, kde sídlí Jisra'el) zasáhnou divá zvířata. Faraon nabízí Mošemu nejprve možnost, aby Jisra'el obětoval Bohu v Egyptě, což Moše odmítá. Faraon tady souhlasí s odchodem Jisra'ele na tři dny do pouště. Moše faraona ještě varuje, aby nezrušil svůj slib jako v předchozích případech a poté u Boha vyprosí, aby divoká zvířata Egypt opustila. Faraon ale svůj slib nedodrží.

5. rána: Bůh sešle mor na egyptská stáda, zatímco stáda Jisra'ele zůstanou netknutá.

6. rána: Moše před faraonem vyhodí hrst sazí z pece a tím způsobí lidem a zvířatům po celém Egyptě hnisající vředy na těle.

Při první ráně se Nil promění v krev. Moše má jít za faraonem, když je ráno u vody. Tam jej má varovat před tím, co se stane (7,15–18). Proč byla vybrána právě tato denní doba a místo? Další dvě rány začínají rovněž ranním setkáním (8,16–19; 9,13–21). O jaké místo se jedná? Vidíte ve vyprávění o pohromách nějaký opakující se vzorec?

7. alija (9:18–9:35)

7. rána: Bůh sešle na Egypt ohnivě krupobití, které se vyhne pouze Gošenu. Faraon znovu žádá Mošeho a Aharona, aby krupobití zastavili, a uzná svůj hřích. Moše krupobití odvrátí, ale faraon svůj slib nedodrží a Jisra'el nepropustí.

Haftara (Jechezkel 28:25–29:21)

Prorok hovoří o Egyptu a pádu egyptské říše, neboť Jisra'el se spoléhal na Egypt jako na spojence proti Babylóňanům a Egypt své slovo nedodržel. Egypt se nakonec stane kořistí babylonského krále Nevuchadnečara.

Nalomená hůl

„Když tě chytají za ruku, lámeš se jako hůl, o níž se zraňují, zlomíš se, kdykoli se o tebe chtějí opřít, copak jsi jim byl kdy posilou?“ (29:7)

Jechezkel, který v době zničení Prvního chrámu žil ve vyhnanství, nebyl jen prorokem, ale i šířavým kritikem politického směřování svého národa. Kdyby žil dnes, byl by pravděpodobně považován za ostrého opozičního politického komentátora. Za jeho života existovaly dvě světové mocnosti, s nimiž bylo radno počítat: Babylónie a Egypt. Judské království bylo jedním z nárazníkových státek mezi nimi.

Osud Judska se měl odvíjet od vyváženosti jeho vztahů s těmito dvěma zeměmi. Pravidlo, že velmoci nemají přátele, nýbrž zájmy, platilo již tehdy. Judsko nebylo regionálním ani světovým hegemonem, ale malým královstvím, v jehož zájmu bylo s velmocemi vycházet. A to i za předpokladu plateb tributu nebo jiné formy vazalského postavení.

Judská zahraniční politika se ale přiklonila ke spolenectví s Egyptem, což Jechezkel považoval za tragický omyl. Jechezkel popisoval Egypt jako říši s falešnou představou o vlastní moci a velikosti. Varoval své krajany, aby se nenechali zlákat egyptskými sliby a nepovažovali Egypt za spolehlivého spojence proti babylonské agresi. „A za to, že domu Jisra'ele slibovali být stéblem tonoucím, poznají všichni obyvatelé Egypta, že já jsem Hospodin. Když tě chytají za ruku, lámeš se jako hůl, o níž se zraňují, zlomíš se, kdykoli se o tebe chtějí opřít, copak jsi jim byl kdy posilou?“ (29:6-7)

Prorok tu Egypt přirovnává k rákosovému stéblu. Raši vysvětlil význam tohoto podobenství následovně: „Rákos je slabý

a neunes váhu toho, koho podpírá. [...] Podobá se to člověku, který se opírá o svou hůl, ale ta se nezlomí. Člověk na ni spadne a třísky z ní mu probodnou ruku. Pak se oběť musí stejně postavit na vlastní nohy. Stejně tak je [Egypt podobný] někomu, na kom závisí ostatní, ale sám je slabý. Nakonec těm, kdo na něm závisí, řekne, ať se starají o sebe, že on sám už jim pomoci nemůže.“ Chyba Judska nespočívala jen v sázce na „špatného koně“ v geopolitickém boji. Egypt se chlubil, že je „největším“ národem. Jeho vládce se považoval za božstvo. Midraš uvádí, že faraon o sobě mluvil jako o stvořiteli světa. Ne že by se podobné zbožšťování panovníků neobjevovalo i jinde, ale egyptský kult osobnosti kombinující božskost s nesmrtností překračoval myslitelné meze. Právě tomu falešnému modlářskému pohledu se nemělo věřit. Bylo naivní a nezodpovědné připoutat osud Judska k zemi, jež sama sebe vidí tak pokřiveným pohledem. Důležitost Jechezkelova varování spočívá nejen v oblasti mezinárodních vztahů, ale i v oblasti osobní. Čím víc o sobě někteří tvrdí, jak spolehliví, důvěryhodní a silní jsou, tím více bychom se měli mít na pozoru, aby se z jejich domnělé síly rovněž nestala jen slabá rákosová hůl.

Nemá cenu hledat spásu tam, kde se hrdinsky bijí v hrud' a holdují kultu osobnosti. Tam když dojde na lámání chleba, nedostane se každému.

Co je to vůbec za nápad hledat pomoc u svého někdejšího otrokáře?

